

Verduurzaming in VvE's

Drivers en drempels om de volgende stap te nemen

Onderzoeksrapport

M250591

Cecilia Keuchenius
Daniëlle van Velzen
Julia Pluim

22-9-2025

c.keuchenius@motivaction.nl
d.vanvelzen@motivaction.nl
j.pluim@motivaction.nl

Inhoud

Achtergrond	3
Methode en opzet	4
Leeswijzer	5
Samenvatting	6
Resultaten	
• Maatregelen en gedragsintentie	9
• Bewustzijn	13
• Inschatting huidig gedrag	15
• Belang	17
• Motivaties	19
• Emoties	22
• Sociale omgeving	24
• Zelfeffectiviteit	28
• Vertrouwen in de overheid	32
• Weerstand	35
• Drempels	39
• Kennis	43
• Rechtvaardigheidsprincipe	48
Bijlagen	49

Achtergrond

In opdracht van Milieu Centraal heeft Motivaction een kwantitatief onderzoek uitgevoerd naar de drivers en drempels onder VvE-leden om met de VvE de volgende stap in het verduurzamingsproces te nemen.

Milieu Centraal is benieuwd hoe ver deze leden zeggen dat de VvE nu is in de verduurzaming, wat hun intentie is om dit een stap verder te brengen en welke factoren hier op van invloed zijn. Daarbij is interesse in persoonlijke gedragbepalende factoren zoals de kennis, motivatie en verwachtingen maar ook externe factoren zoals sociale norm en fysieke omgeving.

Milieu Centraal is benieuwd naar de gehele groep appartementseigenaren, zowel verhuurders als eigenaar-bewoners (hierna: bewoners) en mensen met een actieve of slapende VvE. Daarbij is Milieu Centraal ook geïnteresseerd of de resultaten van de groep bewoners afwijken van de resultaten van de groep verhuurders.

Doelstelling

Inzicht in de drivers en drempels bij VvE-leden, zowel bewoners als verhuurders, voor de intentie om de eerste of volgende stap in het verduurzamingsproces te zetten.

Onderzoek biedt inzichten in:

- Kennis over en inschatting van de huidige fase van het verduurzamingsproces
- Intentie om hiermee te starten of de volgende stap hierin te zetten
- De drivers van deze intentie
- De ervaren drempels

Methode en opzet

Doelgroep, steekproef en representativiteit

Het kwantitatieve onderzoek is online uitgevoerd onder het ISO-20252:2019-gecertificeerde panel van Motivaction: Stempunt en aangevuld met respondenten uit een partnerpanel. Respondenten kregen een online vragenlijst die zij op een zelf gekozen moment konden invullen.

Voor het onderzoek is een representatieve steekproef getrokken van Nederlandse appartementseigenaren met een appartement dat gebouwd is vóór 2018. **n=1.320** respondenten vulden de vragenlijst volledig in, waarvan **n=1.001** bewoners en **n=319** verhuurders. Huurders zijn buiten de steekproef gelaten.

De steekproef is representatief voor opleiding, leeftijd en geslacht. Representativiteit is verkregen door middel van rimweging. De Gouden Standaard van het CBS diende hierbij als ijkbestand. De verhouding in de steekproef tussen verhuurders en eigenaar-bewoners kan enigszins scheef zijn. Hier hebben wij niet op kunnen wegen vanwege een gebrek aan betrouwbare referentiecijfers.

Vragenlijst, dataverzameling en veldwerkperiode

De vragenlijst met 25 vragen is in samenwerking met Milieu Centraal opgesteld. Er zijn selectievragen gesteld om appartementseigenaren met een appartement dat gebouwd is vóór 2018 te kunnen selecteren. Voor Nederlanders die buiten deze doelgroep vielen, stopte de vragenlijst na de selectievragen. Het veldwerk is uitgevoerd tussen 29 juli en 11 augustus 2025.

Methode

Kwantitatief onderzoek
Online vragenlijst

Werving

Via het online panel van
Motivaction: StemPunt
en partnerpanel

Vragenlijst

25 vragen

Veldwerkperiode

29 juli t/m 11 augustus
2025

Doelgroep & steekproef

Nederlandse
appartementseigenaren
met appartement dat
gebouwd is vóór 2018,
n=1.320

Representativiteit

O.b.v. opleiding, leeftijd
en geslacht

Leeswijzer

Structuur rapportage

Dit rapport begint met de belangrijkste inzichten uit het onderzoek in een **feitelijke management summary**. Vervolgens tonen we in het **resultatenhoofdstuk** de grafieken met de resultaten van alle vragen. Bij elke grafiek staat een concluderende kop. In dit hoofdstuk is eerst aandacht voor het **gedrag** (hoe ver is men nu met verduurzaming), gevolgd door de **intentie** om een stap verder te zetten. Daarna tonen we de resultaten op alle stellingen die bij de **gedragsbepalers** horen: bewustzijn, inschatting huidig gedrag, belang, motivaties, emoties, sociale omgeving, zelfeffectiviteit, vertrouwen in de overheid, weerstand, drempels, kennis, en rechtvaardigheidsprincipe.

In de **bijlage** staan een aantal **achtergrondgegevens** met betrekking tot kenmerken van het gebouw, de VvE, gebruik chatgroep en eventuele verhuisplannen.

Doelgroep en selectievragen

Aan het begin van de vragenlijst zijn selectievragen voor gelegd om de juiste doelgroep te selecteren; appartementseigenaren met een huis van vóór 2018. Hiermee is ook onderscheid gemaakt tussen bewoners en verhuurders van appartementen. Als we in de tekst spreken over appartementseigenaren gaat het altijd over deze doelgroep: bewoners en verhuurders met een appartement van vóór 2018.

Grafiektitels

Iedere grafiek vermeldt de steekproefomvang; 'n': het aantal respondenten waarop de resultaten in de grafiek betrekking hebben. Hierbij geven wij de ongewogen aantallen weer. De percentages in de grafiek zijn gebaseerd op de gewogen aantallen. Daarnaast staat bij sommige grafieken een 'basis'. De basis beschrijft welke subset van de steekproef de vraag heeft beantwoord. In dit onderzoek zijn dit meestal 1.320 appartementseigenaren. Sommige vragen zijn alleen voorgelegd aan appartementseigenaren die hun huis nog *niet* volledig verduurzaamd hebben. Dat zijn er 1.318.

Percentages

- Sommige opgetelde percentages in de tekst komen net niet overeen met de percentages in de grafiek (verschil van -1% / 1%). Dit komt door afrondingsverschillen.
- In sommige grafieken telt het totaal niet op tot 100%. Dit kan komen door afrondingsverschillen of doordat er sprake is van een vraag waarbij men meerdere antwoorden mocht aanvinken.
- Bij meerkeuze vragen kunnen respondenten meer dan één antwoord kiezen. De grafieken tellen dan vaak op tot (ver) boven de 100%.

Top 2

Naast sommige grafieken staat ook een top 2. Dit is het opgetelde percentage van de twee hoogste/meest positieve antwoordcategorieën (bv. eens + zeer eens). De top 2 is alleen weergegeven als deze significant verschilt tussen bewoners en verhuurders.

Samenvatting (1/3)

Conclusie

Bij veel appartementseigenaren moeten er nog diverse maatregelen genomen worden om de woning te verduurzamen. Zij zijn zich hier deels van bewust en een meerderheid denkt dat het veel energie in hun woning kan besparen. Bij een VvE stemming over verduurzaming, zou een meerderheid dan ook voorstemmen en 20% zelfs nog meer initiatief nemen. Een meerderheid zou blij zijn als hun woning volledig verduurzaamd was.

Aan de andere kant zien we dat het bewustzijn nog laag is. Een derde geeft aan nog *nooit* over verduurzaming na te hebben gedacht en 44% weet *niet* wat de volgende stap in het verduurzamingsproces zou zijn. Aan de andere kant, als zij verschillende verduurzamingsmogelijkheden in de vragenlijst krijgen voorgelegd, geeft slechts een klein deel (11%) aan dat er voor hun VvE *geen* volgende verduurzamingsmogelijkheid meer is. Een derde denkt wel dat het *onmogelijk* is een volgende stap te zetten in hun gebouw. Naast dit gebrek aan bewustzijn, is er een gebrek aan kennis. Bijna de helft (44%) van de appartementseigenaren weet niet wat voor hen de volgende verduurzamingsstap is en één op de drie (33%) weet niet wat het hen zou kosten. De helft vindt dan ook dat de overheid verantwoordelijk is om voldoende hulp te bieden bij de verduurzaming.

Op basis van de resultaten lijkt het verstandig om voor appartementseigenaren ten eerste aandacht te besteden aan de bewustwording: dat verduurzaming van het gebouw op de agenda komt. Maar ook aan de kennis en mogelijkheden om dit samen met de VvE aan te pakken. Daarbij moet rekening worden gehouden met bestaande verwachtingen (kost veel geld en levert gedoe op) en motivaties (helpt veel energie te besparen, comfort te verhogen en verdient zicht terug).

Stand van zaken en intentie | De helft zou verduurzaming steunen; twee op de tien zou zich hier ook actief voor inzetten

- De vaakst uitgevoerde verduurzamingsmaatregelen in het gebouw zijn bij appartementseigenaren dubbelglas (52%) en dakisolatie (39%).
- Als eerstvolgende stap noemen zij vooral zonnepanelen (34%), isolatieglas (30%), isolatie van buitenmuren (26%) en het dak (26%).
- Voor 23% is de plaatsing van een warmtepomp de eerstvolgende stap.
- Bijna de helft (47%) van de appartementseigenaren zou voor verduurzamingsmaatregelen stemmen.
 - 20% is actiever: 11% zou dit in een bespreking zelf voorstellen en 9% zou zich hier *actief* voor willen inzetten.
 - Circa een derde (33%) zou hier geen positieve bijdrage aan leveren: 20% wil zich hier niet mee bemoeien en 13% zou tegen stemmen.

Bewustzijn | Voor een derde van de eigenaren was verduurzaming tot nu toe geen overweging

- Een derde (36%) van de appartementseigenaren hebben er eerder nooit echt over nagedacht om hun gebouw te verduurzamen.

Inschatting huidig gedrag | Meerderheid denkt nu al alles te doen

- Ruim zes op de tien zeggen er nu al alles aan te doen om zelf de energierekening in eigen huis zo laag mogelijk te houden (64%), minder tocht en kou in de woning te krijgen (62%), hitte buiten de woning te houden (62%) en geen energie te verspillen (61%). Zij denken hier niet *nóg* meer aan te kunnen doen.
 - Bewoners zeggen er vaker al alles aan te doen dan verhuurders.

Samenvatting (2/3)

Belang | Circa helft vindt gezamenlijke woningverduurzaming belangrijk

- Circa de helft van de appartementseigenaren vindt het belangrijk om samen met andere appartementseigenaren het gebouw te verduurzamen (55%), en hierdoor klimaatverandering tegen te gaan (50%).

Motivaties | Helft gelooft in positieve effecten voor besparing en comfort

- Circa de helft gelooft dat verduurzaming van het gebouw helpt om energie te besparen (56%), de energierekening omlaag brengt (49%), tocht en kou vermindert (49%) en het gebouw bij hitte koeler houdt (50%).
 - Verhuurders hebben over het algemeen meer geloof in deze positieve effecten dan bewoners.
- 38% van de appartementseigenaren heeft behoefte zich te verdiepen in verduurzaming; verhuurders vaker dan bewoners (47% vs. 35%).

Emoties | Zowel stress als blijdschap spelen een rol bij denken over verduurzaming van het gebouw

Een kleine meerderheid (61%) van de appartementseigenaren verwacht blij te zijn als hun appartement volledig verduurzaamd is. Maar ook vier op de tien (38%) ervaren stress bij het idee om dit samen met de VvE-leden te doen.

Sociale omgeving | De helft verwacht dat de meerderheid van hun gebouw openstaat voor verdere verduurzaming

- De sociale norm is overwegend positief: de helft (48%) van de appartementseigenaren denkt dat de meerderheid van de VvE-leden hun gebouw graag verder wil verduurzamen. Slechts 14% denkt van niet.

- Meer dan de helft (56%) van de appartementseigenaren geeft aan dat iedereen in het gebouw prettig contact heeft met elkaar.
- Eén op de drie vindt het lastig een andere mening te delen (34%) en stemt weleens mee met de meerderheid, ook als ze het er niet helemaal mee eens zijn (33%).

Zelfeffectiviteit | Verhuurders denken vaker in staat te zijn informatie en subsidies te regelen; bewoners hebben meer vertrouwen in de netwerken van de VvE.

- Circa de helft (51%) denkt betrouwbare informatie te kunnen vinden over het verduurzamen van hun gebouw en dat de VvE goede connecties heeft om het gebouw te verduurzamen. Vier op de tien (39%) denkt voldoende subsidie te kunnen krijgen (en 20% denkt van niet).
 - Verhuurders denken vaker betrouwbare informatie te kunnen vinden en subsidie te kunnen krijgen.
 - Bewoners denken vaker dat de VvE genoeg connecties heeft om het gebouw te verduurzamen dan verhuurders.

Overheid | De helft vindt dat de overheid moet helpen bij verduurzaming

Ondanks dat het vertrouwen in de overheid relatief laag is (39% in de gemeente, 25% in de regering) vindt de helft (51%) van de appartementseigenaren dat de overheid hulp moet bieden bij verduurzaming.

- Verhuurders hebben vaker vertrouwen in de overheid dan bewoners.

Samenvatting (3/3)

Weerstand | Bijna de helft heeft het gevoel dat verduurzaming hen wordt opgelegd door anderen

- **Scepsis:** Een kwart (22%) van de appartementseigenaren is bang dat verduurzaming nadelige effecten heeft en de helft (49%) denkt dat het in NL onmogelijk is dat alle woningen van het gas afkunnen.
- **Reactance:** Vier op de tien vinden het onprettig dat verduurzaming hen wordt opgelegd door anderen (45%) en bepalen het liever zelf (43%).
- **Inertia:** Vier op de tien (41%) wachten liever met verduurzamen.

Barrières | Financiën, organisatie en tijd drempels voor verduurzaming

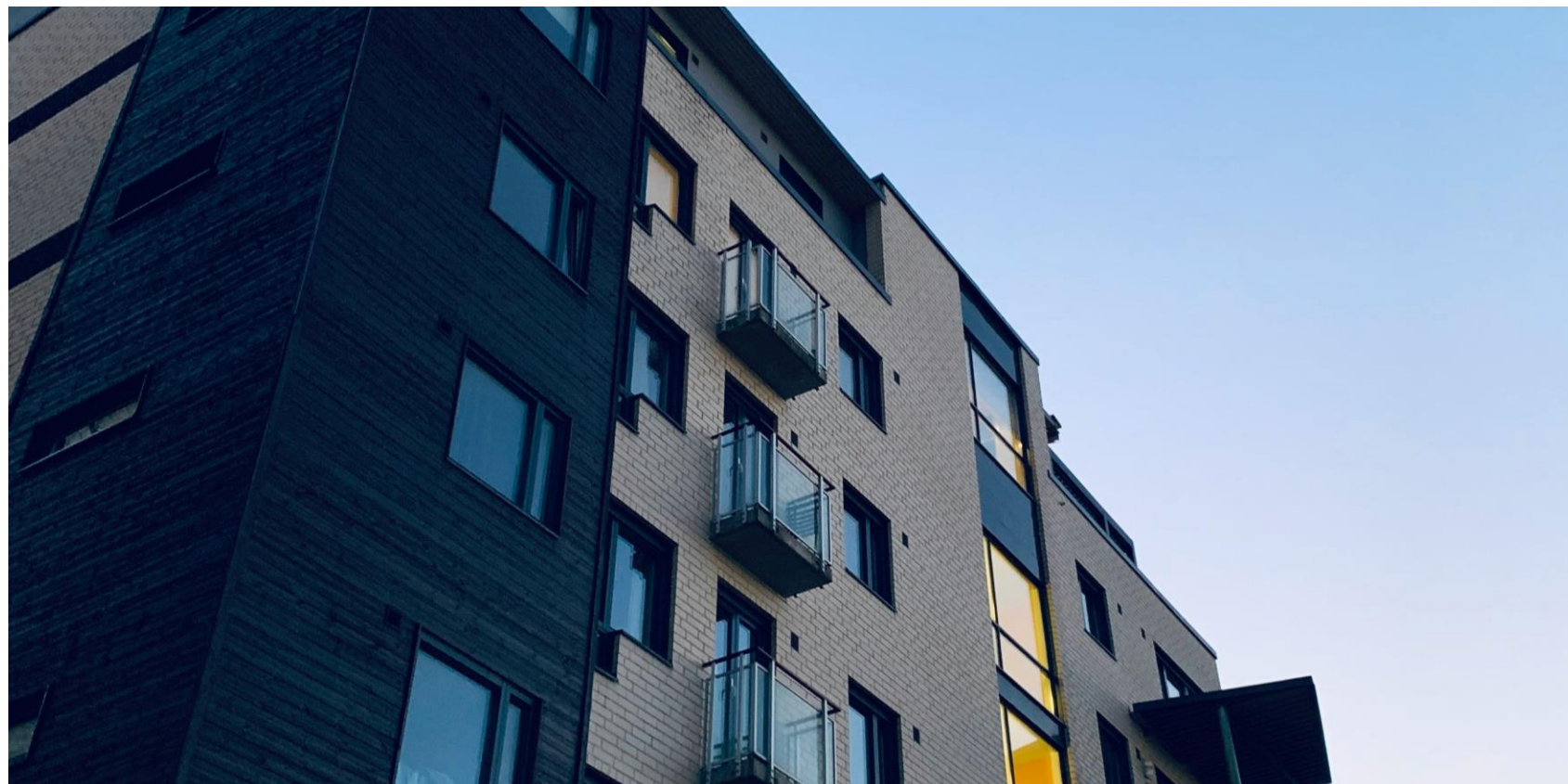
- **Geld:** Circa de helft van de appartementseigenaren denkt dat er niet genoeg geld is onder de VvE-leden om hun gebouw te verduurzamen (47%) en een even grote groep geeft aan dat het voor henzelf te duur is (46%).
- **Gedoe:** Ook circa de helft denkt dat het erg veel gedoe oplevert voor de verbouwing van het gebouw (50%) en het verduurzamen met de andere eigenaren (49%).
 - Bewoners verwachten vaker dat het organiseren van taken rondom verduurzaming gedoe oplevert dan verhuurders (51% vs. 45%).
- **Tijd:** 43% denkt dat het afstemmen van verduurzamingsmaatregelen veel te veel tijd kost.
- **Onmogelijk:** Drie op de tien (31%) denken zelfs dat het niet mogelijk is de volgende stap in de verduurzaming te zetten.

Kennis | Relatief veel gebrek aan kennis over mogelijkheden en kosten van verduurzaming

- Bijna de helft (44%) van de appartementseigenaren weet *niet* wat voor hen de volgende verduurzamingsstap is en één op de drie (33%) weet *niet* wat het hen zou kosten.
- Hoewel circa vier op de tien denken dat er bij henzelf of andere VvE-leden voldoende technische en juridische kennis voor de verduurzaming, is er ook een relatief grote groep (circa een kwart tot een derde) die denkt dat dit niet voldoende aanwezig is om met de verduurzaming verder te gaan.
 - Verhuurders denken vaker dat er genoeg technische kennis is binnen de VvE voor verduurzaming.
- **Risico-inschatting:** Bij nog een aanzienlijke groep leven de risico-inschattingen dat een warmtepomp geluidsoverlast geeft (47%), iedereen verantwoordelijk is voor zijn eigen stukje dak (36%) en er meer risico op brand is met zonnepanelen (34%).
 - Bij verhuurders leven deze risico-inschattingen vaker dan bij bewoners.

Rechtvaardigheidsprincipe | Substantiële groep is wantrouwig en vindt het lastig te beslissen over een rechtvaardige verdeling van de kosten

Vier op de tien (43%) appartementseigenaren vinden het onprettig om te moeten beslissen over de kosten die anderen moeten maken voor de verduurzaming van het gebouw. En een derde (33%) verwacht dat die kosten niet eerlijk verdeeld zullen worden.

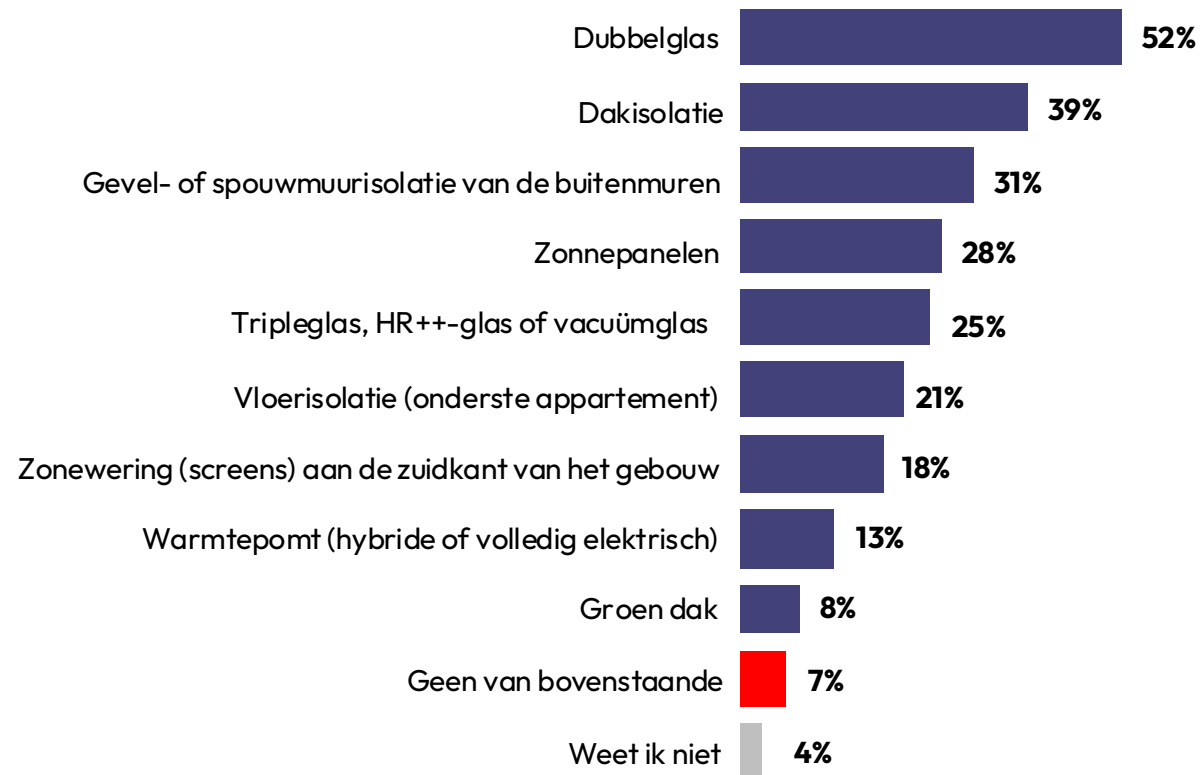
Resultaten

Maatregelen en gedragsintentie

Getroffen maatregelen | Dubbelglas en dakisolatie zijn de vaakst volledig uitgevoerde verduurzamingsmaatregelen van het gebouw

Welke van de volgende verduurzamingsmaatregelen zijn er in jouw gebouw al volledig uitgevoerd?

(Basis – allen, n=1.320)

Toelichting bij de vraag

Met 'jouw gebouw' bedoelen we alle appartementen en gemeenschappelijke ruimten in het gebouw die bij jouw *Vereniging van Eigenaren (VvE)* hoort.

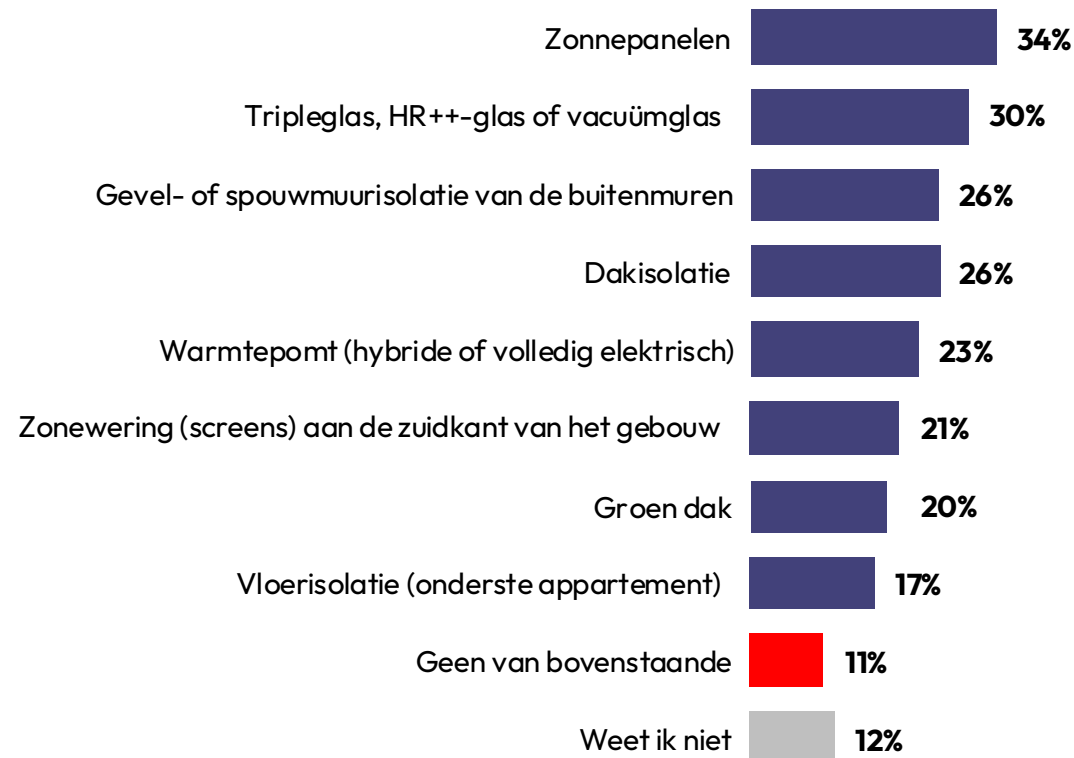
Als je niet bekend bent met wat de VvE is, bedoelen we het gebouw waar jouw appartement onderdeel van uitmaakt. Dit kan bijvoorbeeld de hele flat zijn, of alleen jouw appartement en de woning erboven en/of eronder (onder hetzelfde stukje dak).

Het is niet altijd duidelijk met welke andere appartementen je officieel in een VvE zit. Als je het niet weet, ga er dan voor deze vragenlijst vanuit dat het in ieder geval om je directe boven en/of onderburen gaat, of als je die niet hebt, om je directe zijburen.

Volgende maatregelen | Zonnepanelen, isolatieglas en buitenmuren- en dak isolatie zien appartementseigenaren het vaakst als eerstvolgende stap in de verduurzaming

Welke van de volgende verduurzamingsmaatregelen zijn volgens jou de eerstvolgende stap(pen) die nog mogelijk is/zijn in verduurzaming van jouw gebouw?

(Basis – nog niet volledig verduurzaamd, n=1.318)

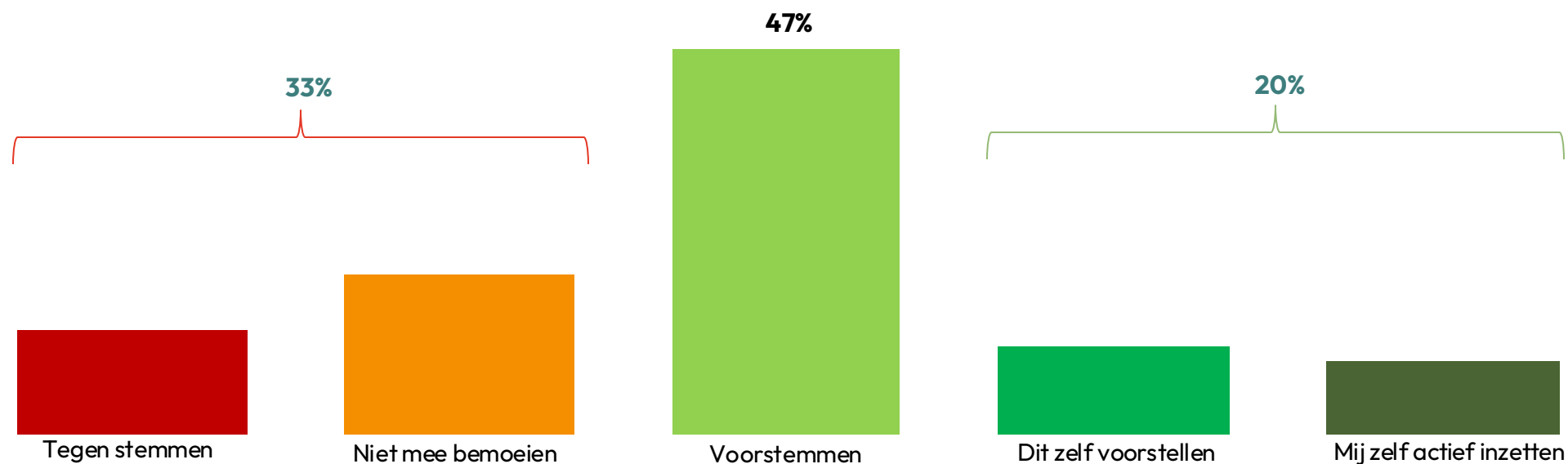

Gedragintentie | Helpt appartementseigenaren zou voor verduurzamingsmaatregelen stemmen, een vijfde zou zich actiever inzetten en een derde zou *geen* positieve bijdrage leveren

Stel, jullie bespreken samen de volgende verduurzamingsstap*. Ik ben dan van plan om..

Kies het antwoord dat het beste past bij wat jij zou doen.

(Basis – nog niet volledig verduurzaamd, n=1.318)

* Zie de [bijlage](#) voor de volledige vraagtekst, intro en antwoordteksten

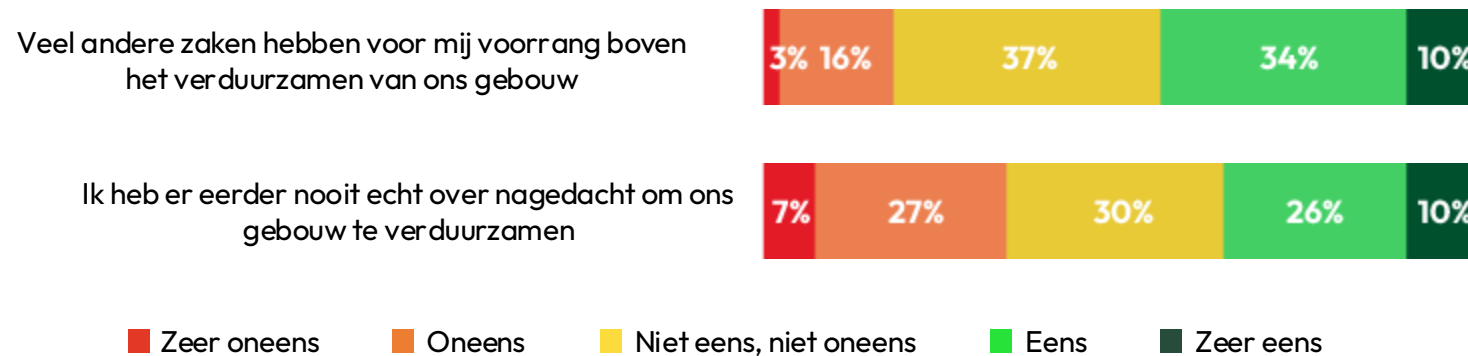
Resultaten

Gedragsbepalers: Bewustzijn

Gewoonten/automatismen | Een derde van de appartementseigenaren heeft er eerder nooit echt over nagedacht om hun gebouw te verduurzamen

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – nog niet volledig verduurzaamd, n=1.318)

Resultaten

Gedragbepalers: Inschatting huidig gedrag

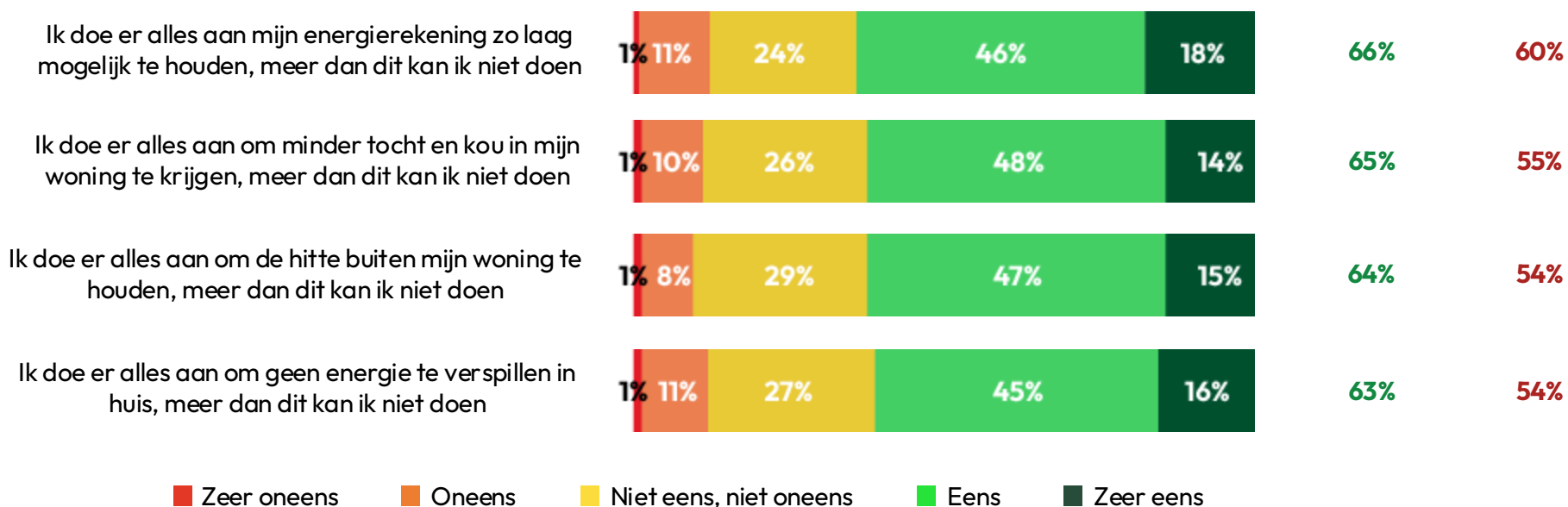
Inschatting huidig gedrag | Bewoners denken vaker al alles te doen in hun eigen appartement (voor buitenhouden kou en hitte, en besparing van energie) dan verhuurders

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – allen, n=1.320)

% eens + zeer eens

Bewoner Verhuurder

Rood = Significant lager onder deze doelgroep

Groen = Significant hoger onder deze doelgroep

Resultaten

Gedragbepalers: Belang

Belang | Circa helft appartementseigenaren vindt het belangrijk (samen met andere appartementseigenaren) het gebouw te verduurzamen, en hierdoor klimaatverandering tegen te gaan

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – appartementseigenaren, n=1.320)

Ik vind het belangrijk dat we samen met alle appartementseigenaren de volgende stap zetten in de verduurzaming van ons gebouw (Indien nog niet volledig verduurzaamd, n=1.318)

Ik vind het belangrijk om door verduurzaming van ons gebouw klimaatverandering tegen te gaan

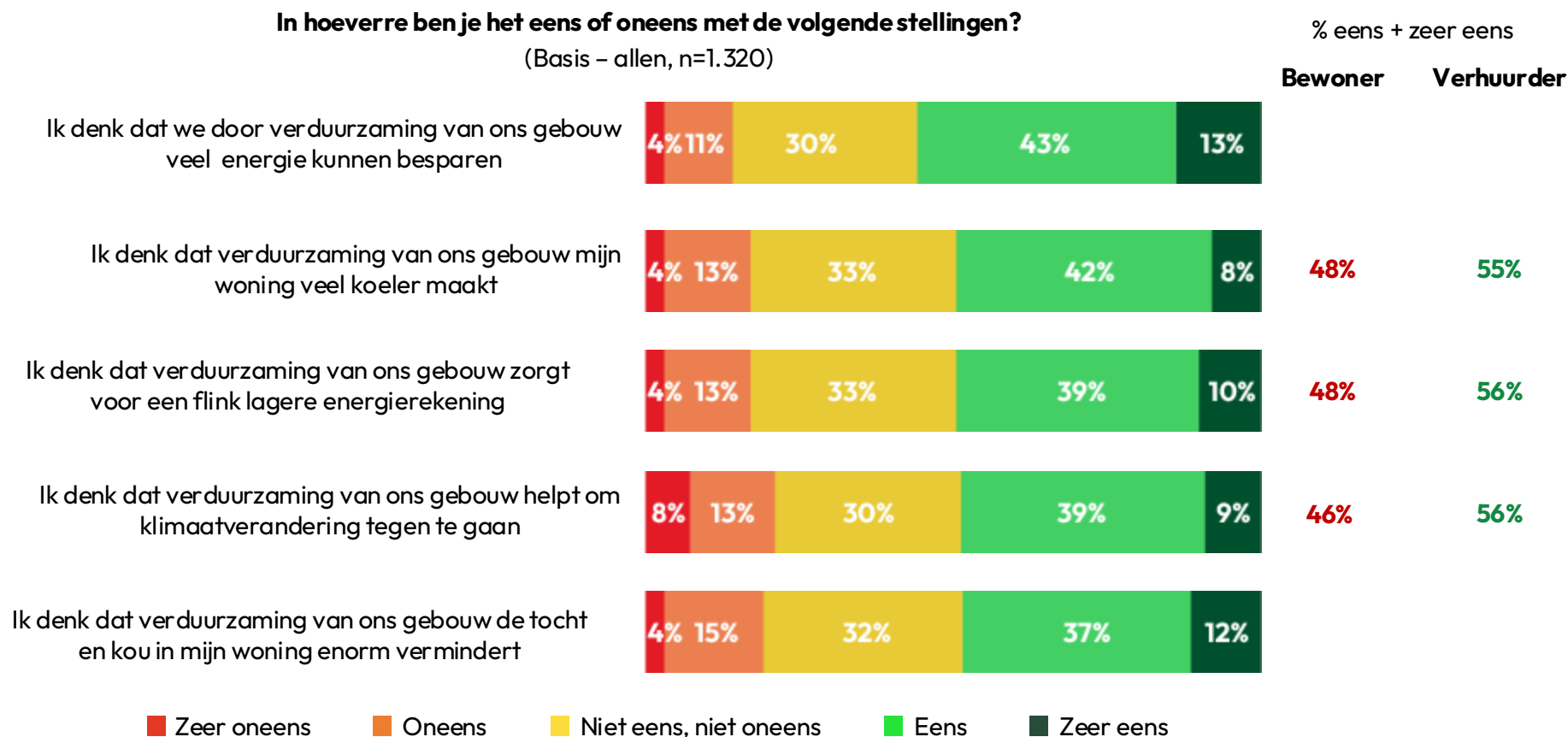
■ Zeer oneens ■ Oneens ■ Niet eens, niet oneens ■ Eens ■ Zeer eens

Resultaten

Gedragbepalers: Motivaties

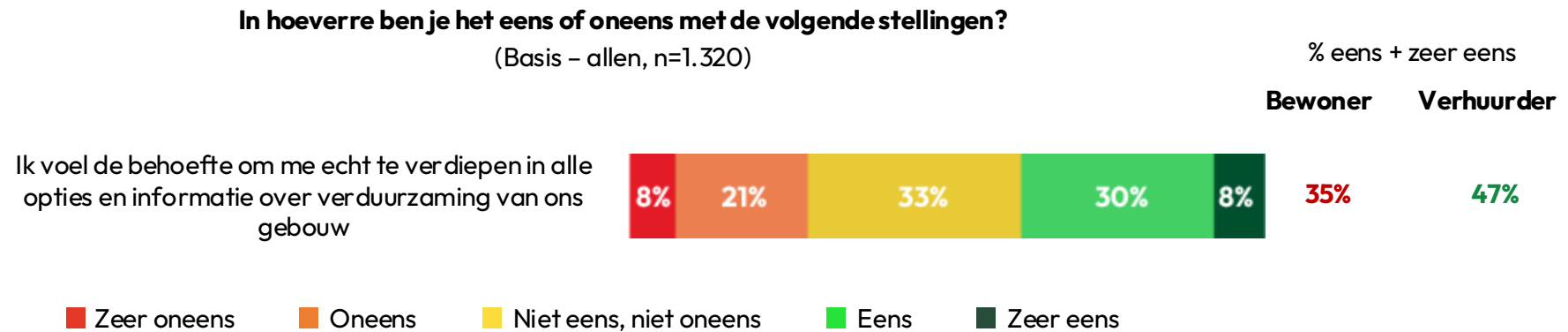
Verwachting effect | Verhuurders verwachten vaker effect van duurzaamheidsmaatregelen van hun gebouw dan bewoners

Rood = Significant lager onder deze doelgroep

Groen = Significant hoger onder deze doelgroep

Epistemische motivatie | Vier op de tien appartementseigenaren heeft behoefte zich te verdiepen in informatie over verduurzaming; verhuurders vaker dan bewoners

Rood = Significant lager onder deze doelgroep
Groen = Significant hoger onder deze doelgroep

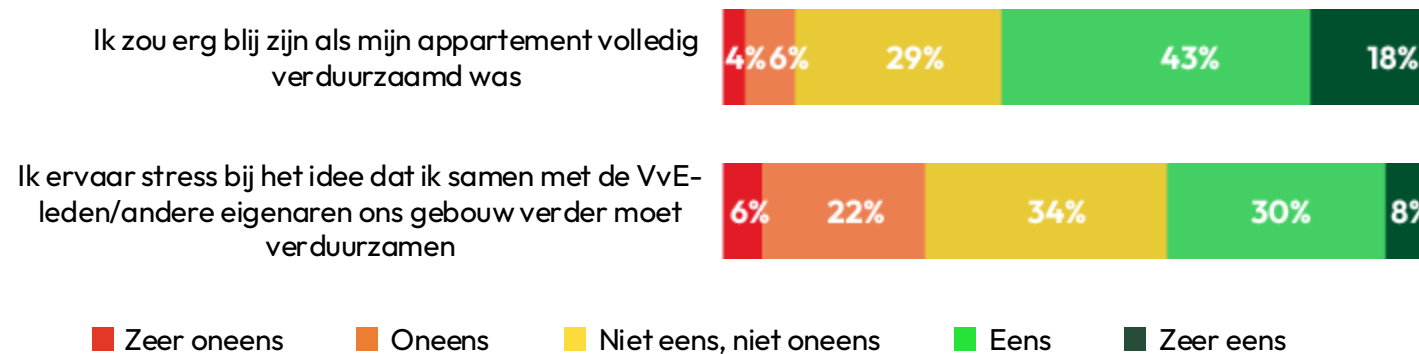
Resultaten

Gedragbepalers: Emoties

Emoties | Zowel stress als blijdschap spelen een rol bij denken over verduurzaming van het gebouw

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – nog niet volledig verduurzaamd, n=1.318)

Resultaten

Gedragbepalers: Sociale omgeving

Sociale cohesie | Meer dan de helft van de appartementseigenaren geeft aan dat iedereen in het gebouw prettig contact heeft met elkaar

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

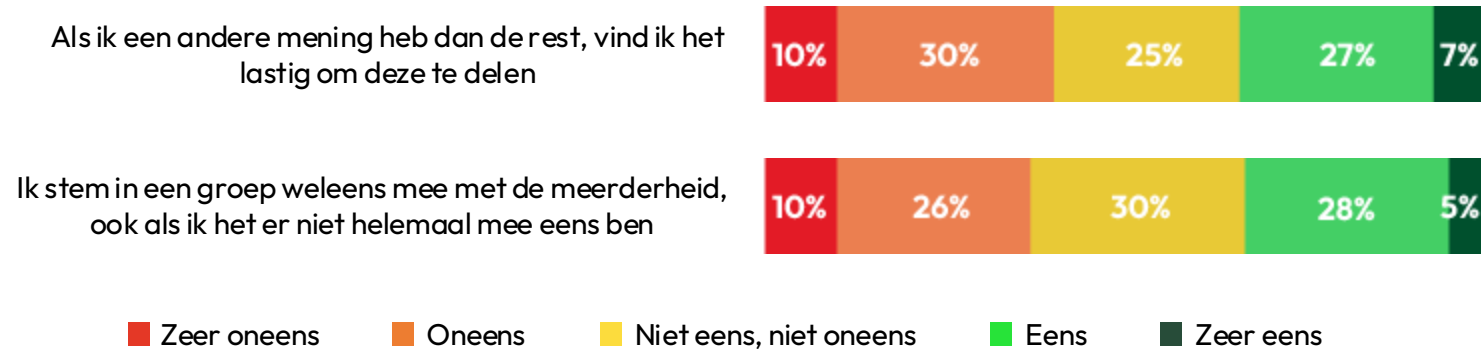
(Basis – allen, n=1.320)

Groupthink | Eén op de drie appartementseigenaren stemt weleens mee met de meerderheid ook als ze het er niet helemaal mee eens zijn

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

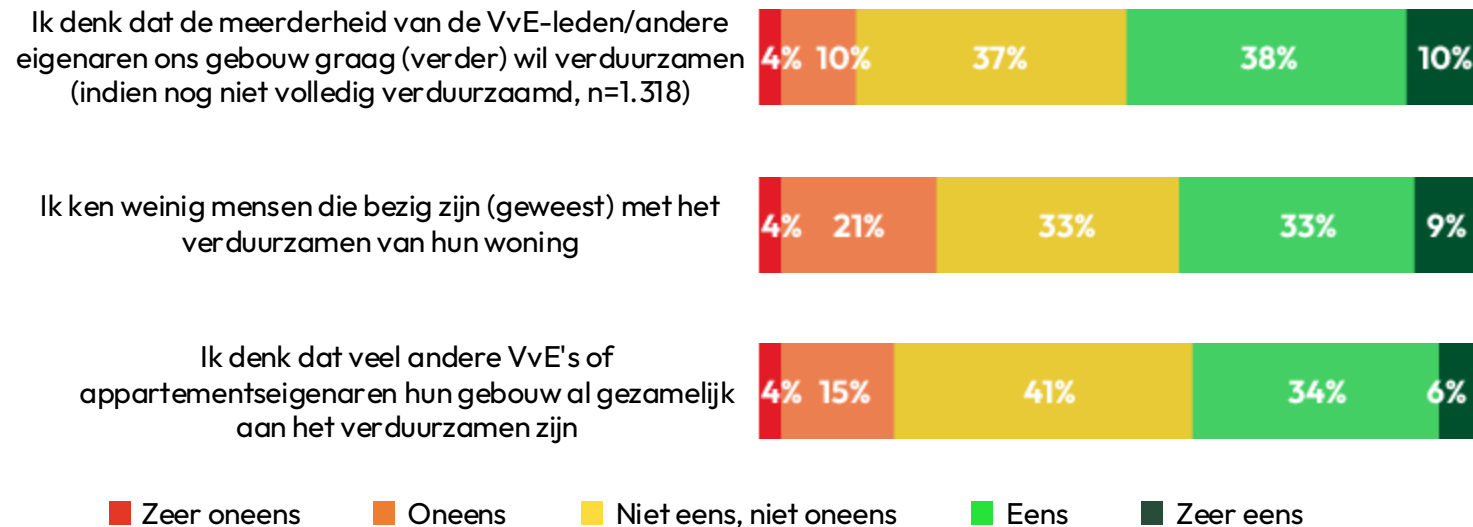
(Basis – allen, n=1.320)

Sociale normen | De helft van de appartementseigenaren denkt dat de meerderheid van de VvE-leden hun gebouw graag verder wil verduurzamen

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – allen, tenzij anders vermeld, n=1.320)

Resultaten

Gedragbepalers: Zelfeffectiviteit

Zelf-effectiviteit | Helft denkt betrouwbare informatie te kunnen vinden over het verduurzamen van hun gebouw, verhuurders vaker dan bewoners

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – allen, tenzij anders vermeld, n=1.320)

% eens + zeer eens

Bewoner

Verhuurder

Ik denk dat ik onafhankelijke, betrouwbare informatie kan vinden over het verduurzamen van ons gebouw (Indien nog niet volledig verduurzaamd, n=1.318)

49%

59%

Ik heb er vertrouwen in dat ik iets kan bijdragen als we samen met de VvE-leden/andere eigenaren met het (verder) verduurzamen van ons gebouw aan de slag te gaan (Indien nog niet volledig verduurzaamd, n=1.318)

Ik denk dat het me lukt om lastige processen met de VvE-leden/andere eigenaren tot een goed einde te brengen

■ Zeer oneens

■ Oneens

■ Niet eens, niet oneens

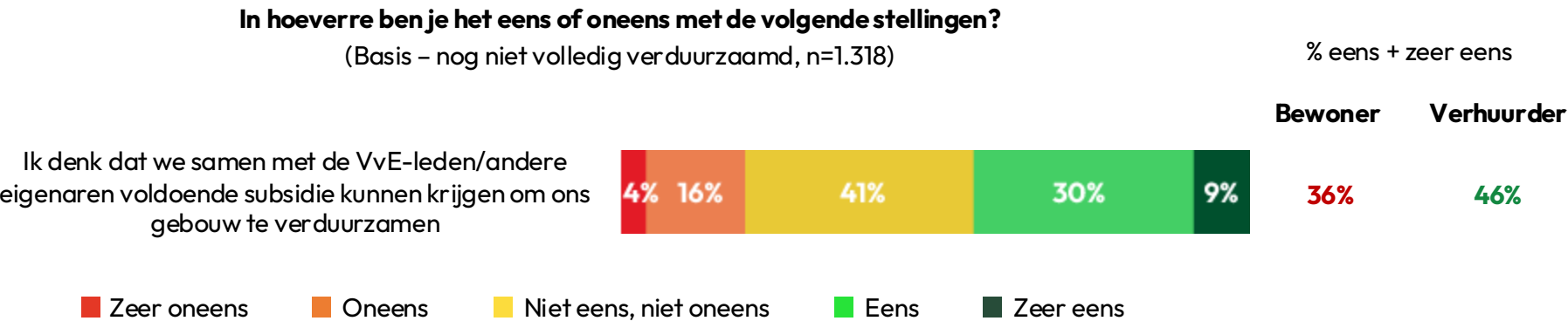
■ Eens

■ Zeer eens

Rood = Significant lager onder deze doelgroep

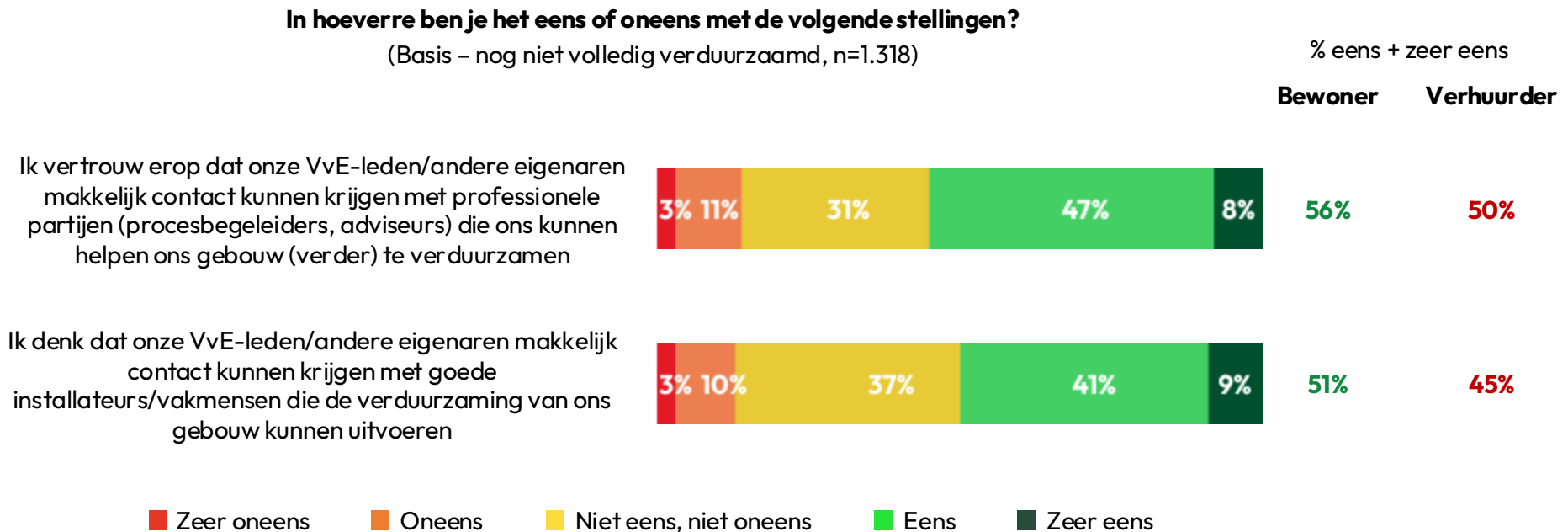
Groen = Significant hoger onder deze doelgroep

Subsidies | Vier op de tien denkt voldoende subsidie te kunnen krijgen. Verhuurders hebben hier meer vertrouwen in dan bewoners

Rood = Significant lager onder deze doelgroep
Groen = Significant hoger onder deze doelgroep

Zelf-effectiviteit VvE (connecties) | Circa de helft denkt dat VvE goede connecties heeft om het gebouw te verduurzamen. Bewoners denken dit vaker dan verhuurders

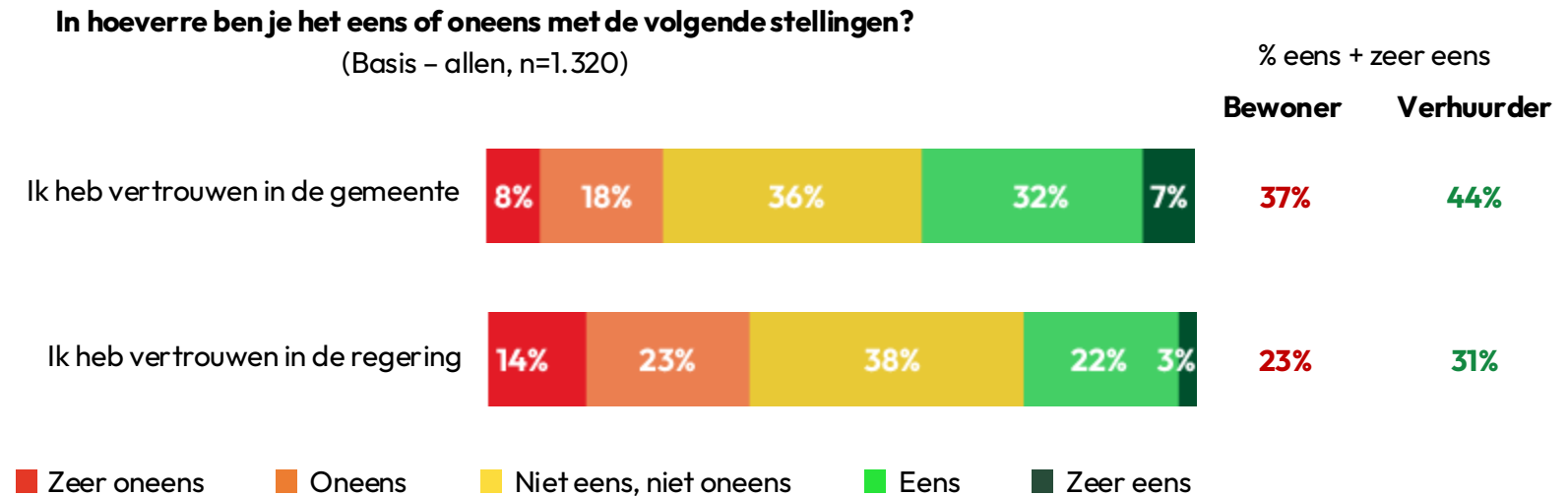
Rood = Significant lager onder deze doelgroep
Groen = Significant hoger onder deze doelgroep

Resultaten

Gedragbepalers: Overheid

Vertrouwen in de overheid | Verhuurders hebben vaker vertrouwen in de overheid dan bewoners van appartementen

Rood = Significant lager onder deze doelgroep
Groen = Significant hoger onder deze doelgroep

Verantwoordelijkheid | De helft van de appartementseigenaren vindt dat de overheid verantwoordelijk is voor het bieden van voldoende hulp om hun gebouw te verduurzamen

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – allen, n=1.320)

Ik vind dat de overheid er verantwoordelijk voor is dat appartementseigenaren voldoende hulp krijgen om hun gebouw gezamenlijk te verduurzamen

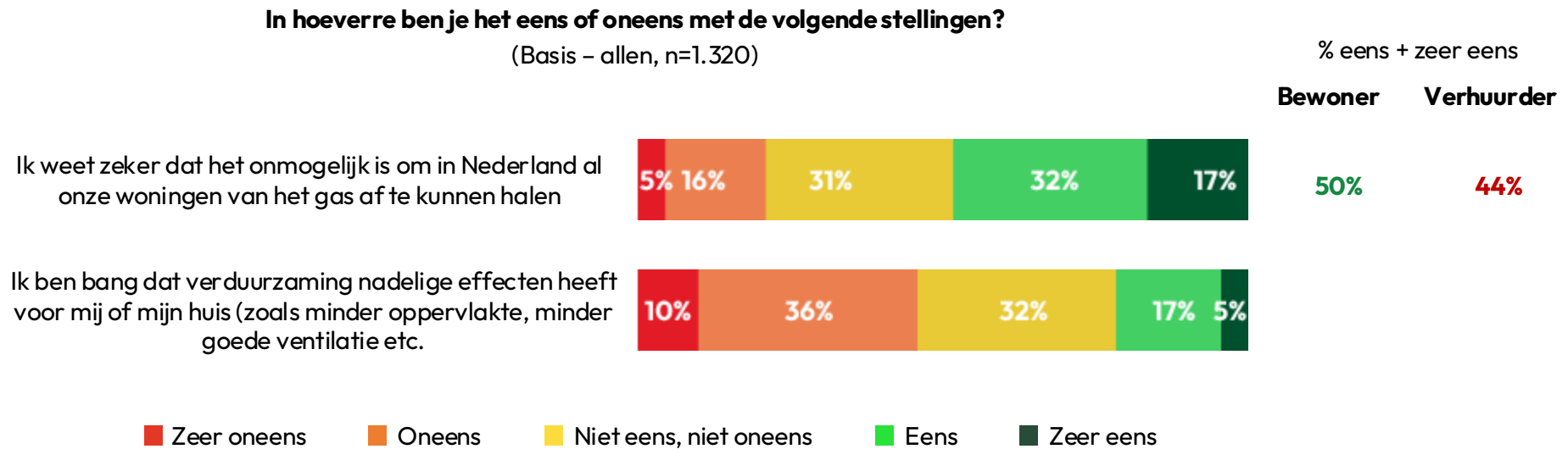
■ Zeer oneens ■ Oneens ■ Niet eens, niet oneens ■ Eens ■ Zeer eens

Resultaten

Gedragbepalers: Weerstand

Weerstand: Sceptis | Kwart appartementseigenaren is bang dat verduurzaming nadelige effecten heeft en helft denkt dat het in NL onmogelijk is om alle woningen van het gas te halen

Rood = Significant lager onder deze doelgroep
Groen = Significant hoger onder deze doelgroep

Weerstand: Reactance/autonomie | Vier op de tien appartementseigenaren vinden het onprettig dat verduurzaming hen wordt opgelegd door anderen en bepalen het liever zelf

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – allen, n=1.320)

Ik vind het onprettig dat verduurzaming aan mij wordt opgelegd door anderen

Ik bepaal liever zelf wat er aan verduurzaming in mijn appartement moet gebeuren, niet met de VvE-leden/andere eigenaren

■ Zeer oneens ■ Oneens ■ Niet eens, niet oneens ■ Eens ■ Zeer eens

Weerstand: Inertia | Vier op de tien appartementseigenaren wachten liever met verduurzamen

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – allen, n=1.320)

Ik wacht er liever nog even mee om de volgende stap in het verduurzamen van ons gebouw te zetten

■ Zeer oneens ■ Oneens ■ Niet eens, niet oneens ■ Eens ■ Zeer eens

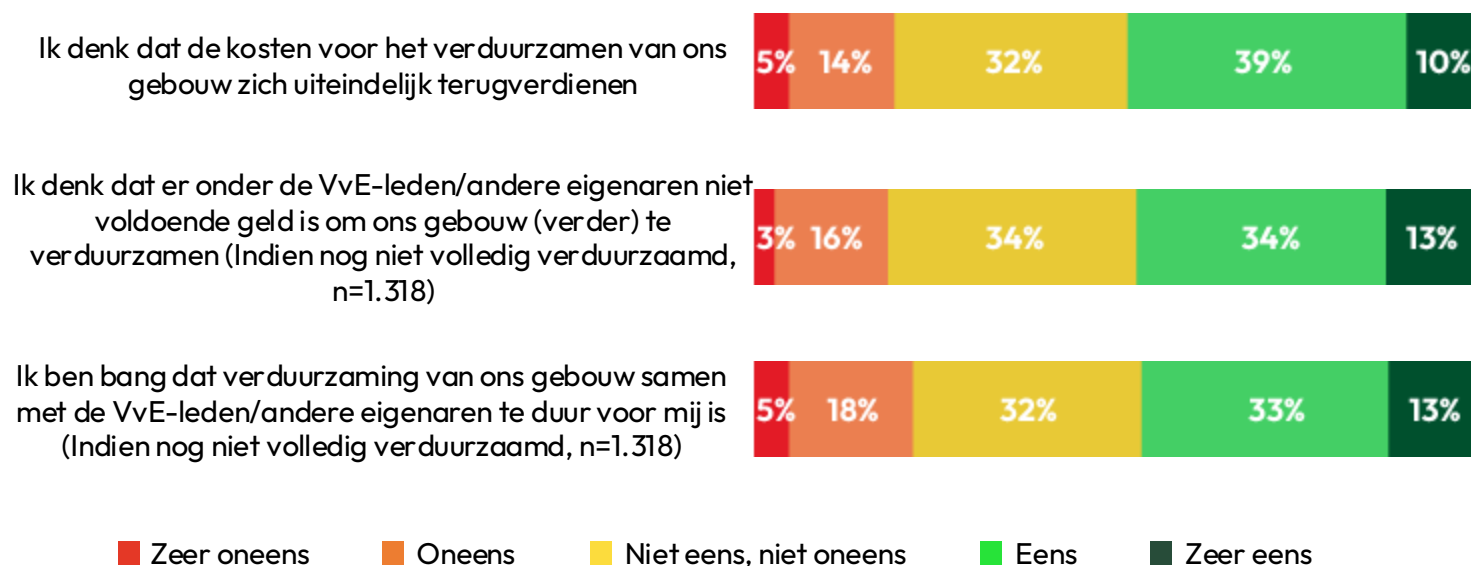
Resultaten

Gedragbepalers: Barrières

Barrières: Geld | De helft van de appartementseigenaren denkt dat er niet genoeg geld is bij VvE-leden om hun gebouw te verduurzamen en is bang dat het voor henzelf te duur is

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – allen, tenzij anders vermeld, n=1.320)

Barrières: Tijd | Vier op de tien appartementseigenaren denken dat het afstemmen van verduurzamingsmaatregelen veel te veel tijd kost

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

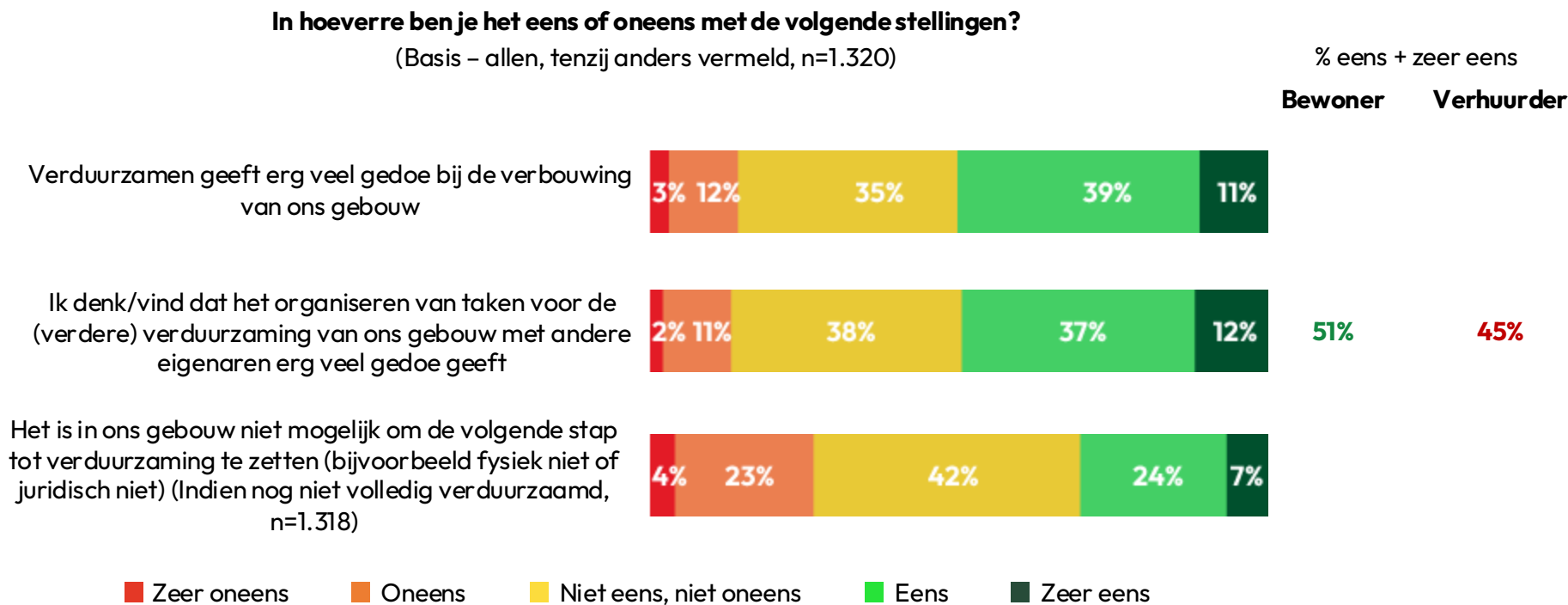
(Basis – nog niet volledig verduurzaamd, n=1.318)

Het afstemmen rondom (verder) verduurzamen met de VvE-leden/andere eigenaren kost me veel te veel tijd

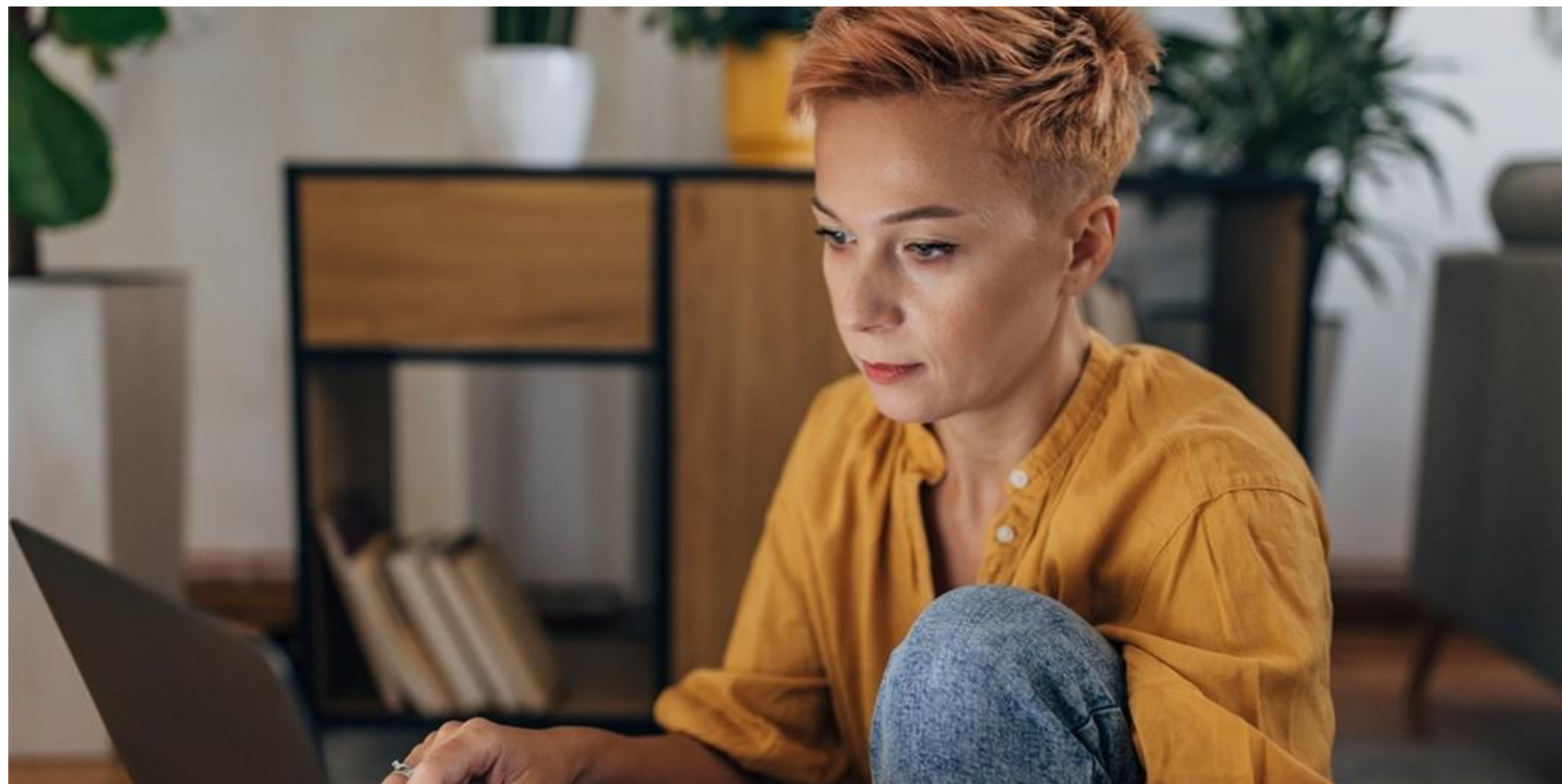
■ Zeer oneens ■ Oneens ■ Niet eens, niet oneens ■ Eens ■ Zeer eens

Barrières: Gedoe | Bewoners van appartementen verwachten vaker gedoe rondom het organiseren van taken voor verduurzaming dan verhuurders

Rood = Significant lager onder deze doelgroep

Groen = Significant hoger onder deze doelgroep

Resultaten

Gedragbepalers: Kennis

Kennis: Vaardigheden | Bijna de helft van de appartementseigenaren weet *niet* wat ze als volgende stap in verduurzaming van hun gebouw moeten zetten

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – nog niet volledig verduurzaamd, n=1.318)

Ik weet niet wat ik als eerstvolgende stap zou moeten zetten in het (verder) verduurzamen van ons gebouw

■ Zeer oneens

■ Oneens

■ Niet eens, niet oneens

■ Eens

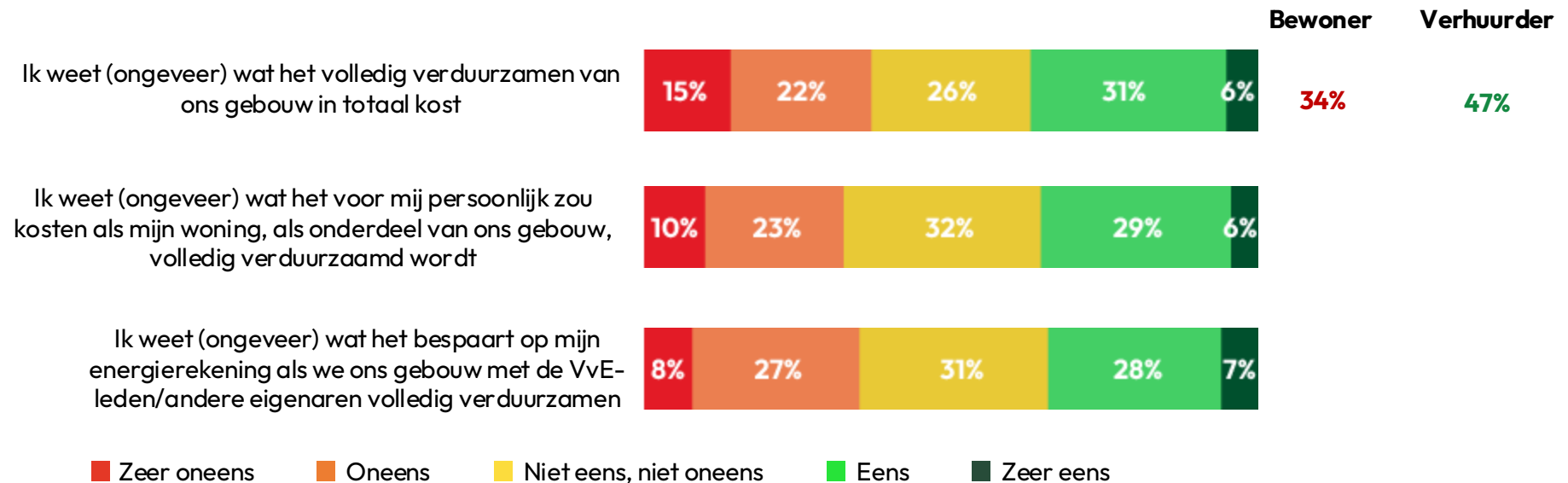
■ Zeer eens

Kennis: Kosten en opbrengsten | Eén op de drie appartementseigenaren weet *niet* wat het verduurzamen van hun woning, als onderdeel van het gebouw, hun persoonlijk zou kosten

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – nog niet volledig verduurzaamd, n=1.318)

% eens + zeer eens

Rood = Significant lager onder deze doelgroep

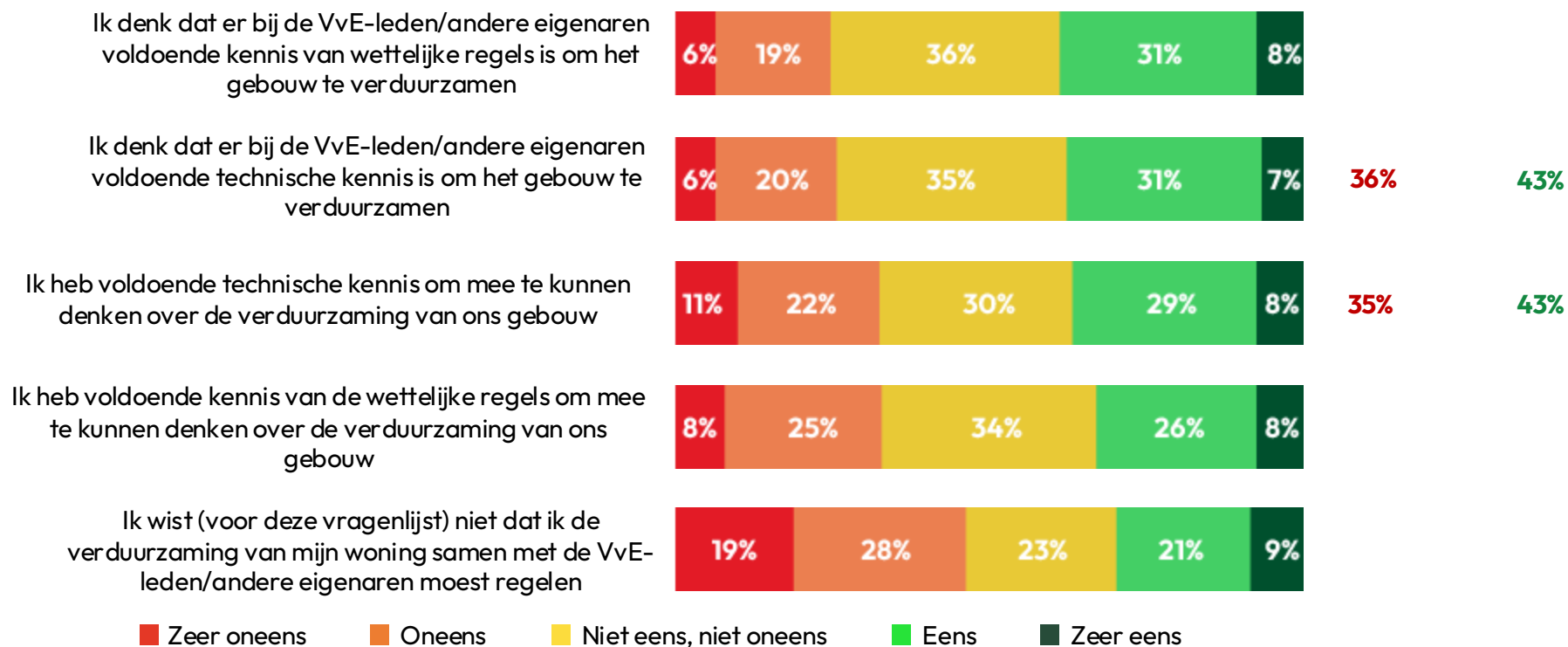
Groen = Significant hoger onder deze doelgroep

Kennis: Juridisch en technisch | Verhuurders denken vaker dan bewoners dat zij zelf, of andere VvE-leden genoeg technische kennis hebben om het gebouw te verduurzamen

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – allen, n=1.320)

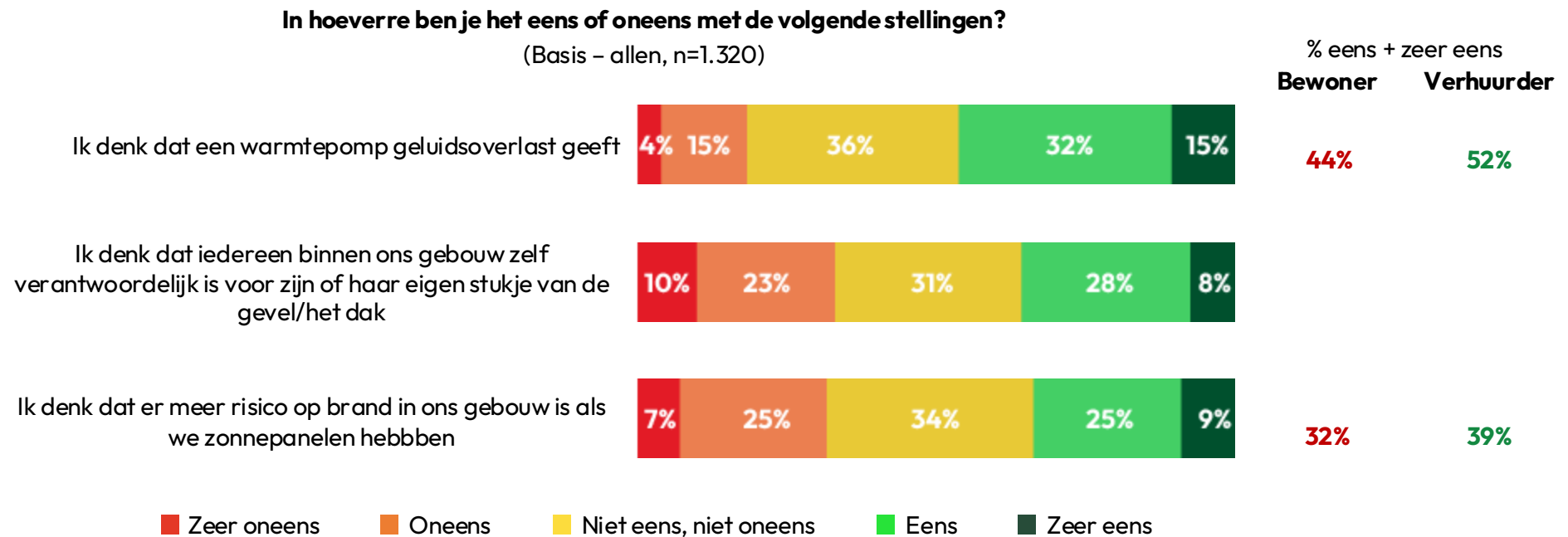
% eens + zeer eens
Bewoner Verhuurder

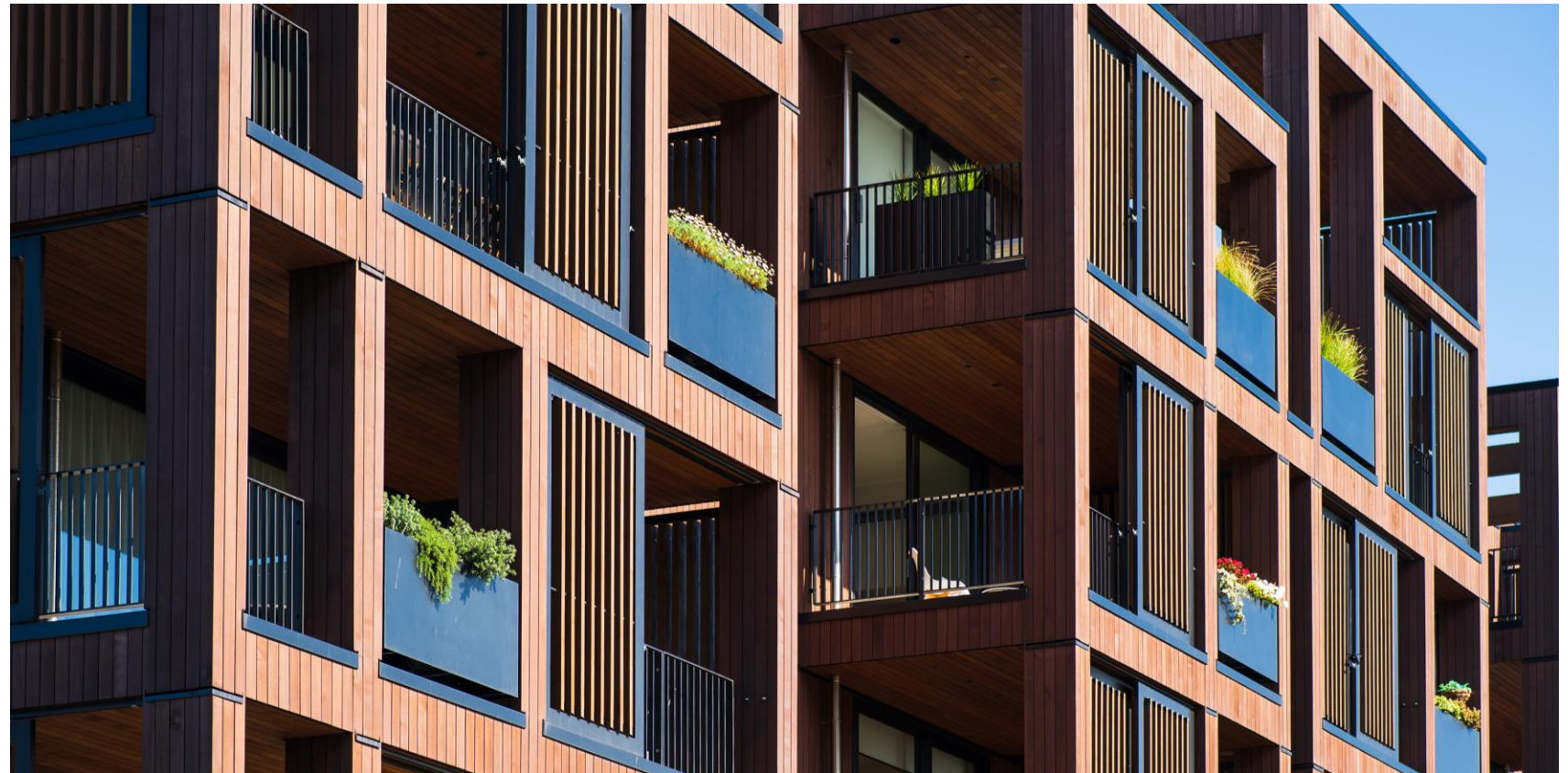
Rood = Significant lager onder deze doelgroep

Groen = Significant hoger onder deze doelgroep

Risico-inschattingen | Bij verhuurders van appartementen leven de voorgelegde risico-inschattingen vaker dan bij bewoners

Rood = Significant lager onder deze doelgroep
Groen = Significant hoger onder deze doelgroep

Resultaten

Gedragbepalers: Rechtvaardigheidsprincipe

Rechtvaardigheidsprincipe | Vier op de tien vinden het onprettig om te moeten beslissen over de kosten die anderen moeten maken voor de verduurzaming en een derde denkt dat kosten niet eerlijk verdeeld worden

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – nog niet volledig verduurzaamd, n=1.318)

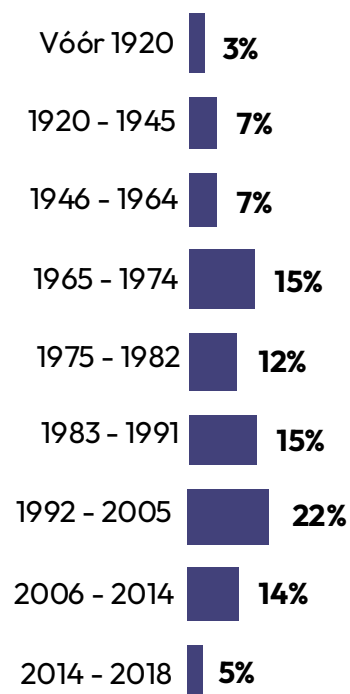
Bijlagen

Achtergrondkenmerken

Kenmerken m.b.t. het gebouw

Wat is het bouwjaar van het appartement waar je eigenaar van bent?

(Basis – allen, n=1.320)

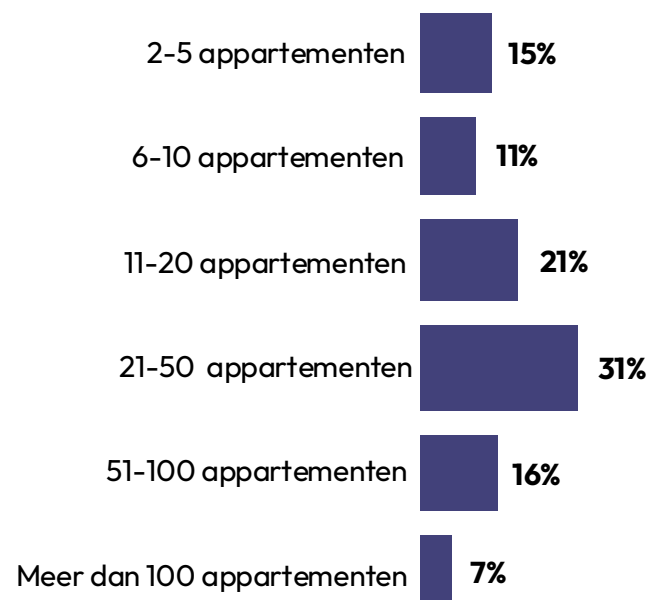
Nieuwer dan 2018

Uitgesloten van deelname

Uit hoeveel appartementen bestaat jouw VvE/gebouw?

(Basis – allen, n=1.320)

Is er in jouw gebouw sprake van achterstallig onderhoud?

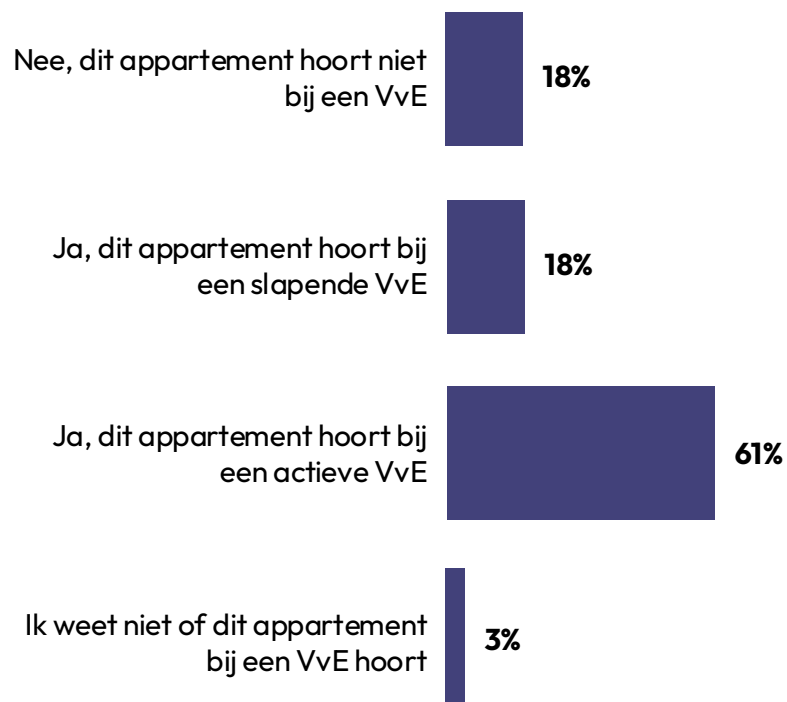
(Basis – allen, n=1.320)

Kenmerken m.b.t. de VvE

Hoort jouw appartement bij een VvE (Vereniging van Eigenaren)?*

(Basis – allen, n=1.320)

Wie maken onderdeel uit van jullie VvE/gebouw?

(Basis – allen, n=1.320)

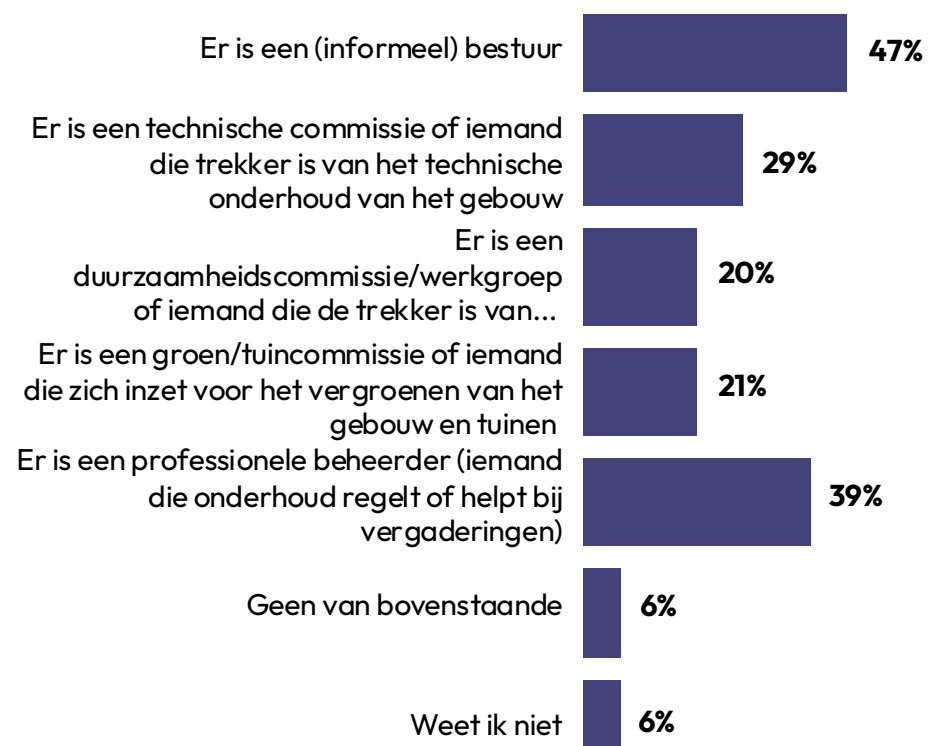

*zie de [bijlage](#) voor de toelichting bij deze vraag

Kenmerken m.b.t. de VvE

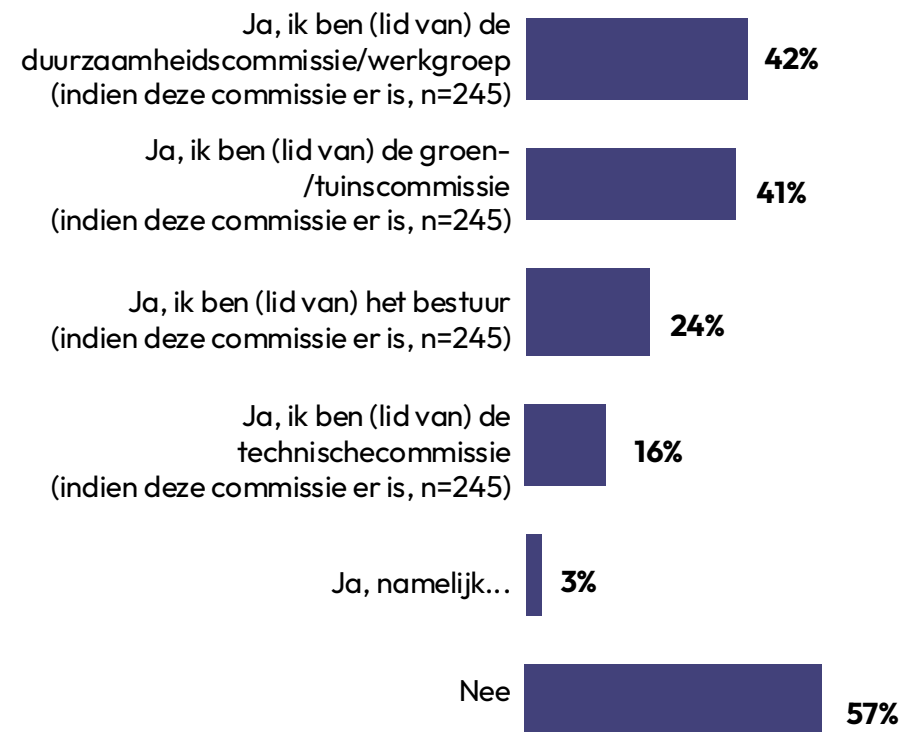
Wat is van toepassing op jouw VvE?

(Basis – weet dat het appartement onderdeel is van een VvE, n=1.100)

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

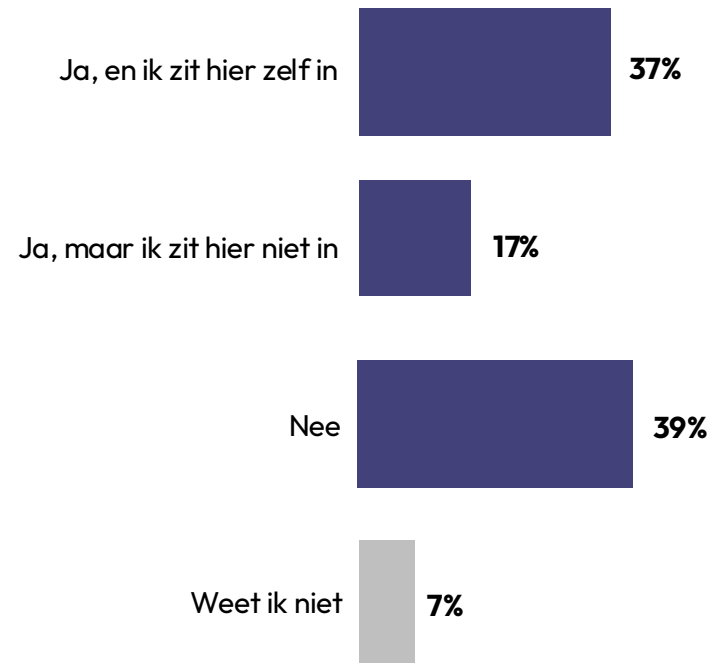
(Basis – indien er een commissie of bestuur is, n=851)

Kenmerken m.b.t. het contact tussen eigenaren in de VvE

Is er een chatgroep (zoals Whatsapp, Nextdoor, Telegram of Signal) met (een deel van de) andere appartementseigenaren?

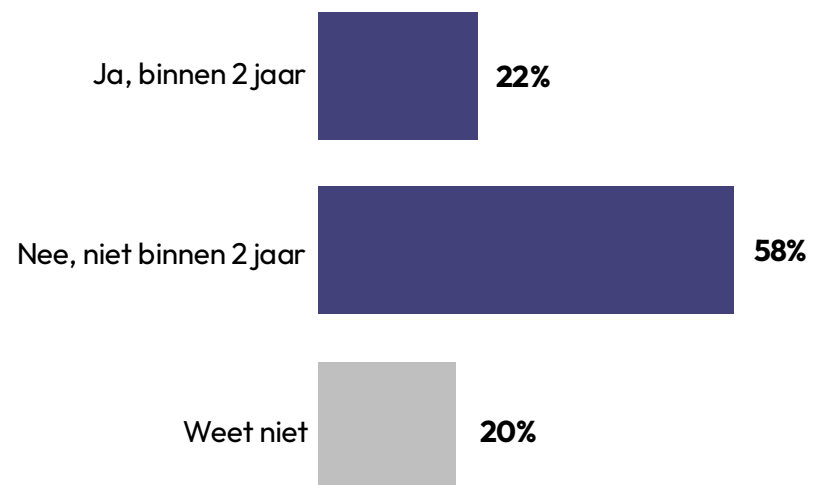
(Basis – allen, n=1.320)

Verhuisplannen

Ben je van plan om binnen de komende 2 jaar te verhuizen?

(Basis – bewoners, n=1.001)

Volledige vraagtekst stemgedrag

Appartementseigenaren die bij een eerdere vraag aangaven dat *geen* van de voorgelegde verdere verduurzamingsmaatregelen mogelijk zijn, kregen eerst een introductie te lezen:

Je geeft aan dat *geen* van bovenstaande verduurzamingsmaatregelen volgens jou de eerstvolgende stap zijn in de verduurzaming van jouw gebouw of dat je dit *niet weet*.

Stel dat *de VvE-leden / de andere eigenaren* aangeven dat er wel een volgende stap in verduurzaming te nemen is:

- Het gebouw moet **volledig geïsoleerd zijn**: spouwmuurisolatie, dakisolatie, vloerisolatie, gevelisolatie binnenkant én buitenkant.
- Alle ramen moet **tripleglas, HR++glas of vacuümglas** hebben
- Er moeten **voldoende zonnepanelen** zijn
- Er moeten **warmtepompen** geïnstalleerd zijn, of een aansluiting op een warmtenet of groengas.

Daarna werd de volgende vraag voorgelegd aan alle appartementseigenaren die nog niet alle verduurzamingsmaatregelen hebben genomen

De volgende vraag gaat over de maatregel(en) in verduurzaming van jouw gebouw die je samen met *de VvE-leden / de andere eigenaren* kan nemen.

Stel, jullie bespreken samen de volgende verduurzamingsstap (*de maatregelen die je net hebt aangeklikt: <lijst met maatregelen> / een pakket van bovenstaande maatregelen die jullie nog niet in het gebouw hebben*)

Ik ben dan van plan om ..

Kies één antwoord wat het beste past bij wat jij zou doen

- **Tegen te stemmen** als *de VvE-leden / de andere eigenaren* deze volgende stap in de verduurzaming wil zetten
- **Mij niet te bemoeien** met het zetten van de volgende stap in verduurzaming
- **Voor te stemmen** als *de VvE-leden / de andere eigenaren* deze volgende stap in de verduurzaming wil zetten
- **Zelf aan de andere eigenaren voor te stellen** om deze volgende stap(pen) in verduurzaming te zetten, maar verder me niet actief in te zetten
- **Mij actief in te zetten** om deze volgende stap(pen) in de verduurzaming te zetten (zoals meer informatie opzoeken, actief worden in of opzetten van duurzaamheidscommissie, mensen 'meekrijgen')

* Ga (terug) naar de [pagina](#) met de antwoorden op deze vraag.

Uitleg VvE

Bij de vraag of het appartement bij een VvE hoort, is een uitleg gegeven van een VvE en de verschillende varianten daarvan:

Een VvE is een groep mensen die allemaal eigenaar zijn van een woning in hetzelfde gebouw. Samen zijn ze verantwoordelijk voor de zorg voor het onderhoud, zoals aan het dak, de lift, de gang en de buitenmuur.

Een slapende VvE vergadert nooit en heeft geen gezamenlijk geld in kas. Ook is er geen sprake van gezamenlijke verzekeringen voor het gebouw.

Een actieve VvE heeft wel eens een vergadering waarin je gezamenlijk iets besluit over het onderhoud van het appartementengebouw. Meestal spaart de VvE gezamenlijk geld hiervoor en zijn er gezamenlijke benodigde verzekeringen voor het hele gebouw.

Aan de mensen die aangaven dat hun appartement *niet* bij een VvE hoort, *of niet weten* of dat zo is, is ook de volgende toelichting gegeven:

Je geeft aan dat jouw appartement niet is aangesloten bij een Vereniging van Eigenaren (VvE). / Je geeft aan dat je niet weet of jouw appartement is aangesloten bij een Vereniging van Eigenaren (VvE).

In Nederland is ieder appartement automatisch onderdeel van een VvE zodat de eigenaren van de appartementen in het gebouw samen beslissingen kunnen nemen over onderhoud. Ook als je je woning wil gaan verduurzamen, doe je dit samen met de andere appartementseigenaren.

We zijn benieuwd hoe jij er tegenaan kijkt om **samen met deze andere appartementseigenaren** in jouw gebouw verduurzamingsmaatregelen te nemen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan isolatie van de vloer, muren (buitengevel) of dak, het plaatsen van zonnepanelen of warmtepompen.

* Ga (terug) naar de [pagina](#) met de antwoorden op deze vraag.

Bijlagen

Bijlage – Onderzoekstechnische informatie

Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 29-07-2025 tot en met 11-08-2025.

Methode respondentenselectie

Uit het StemPunt-panel van Motivaction.

Door een gespecialiseerd respondentenselectiebureau.

Incentives

De respondenten hebben als dank voor deelname aan het onderzoek punten voor het StemPunt spaarprogramma ontvangen.

Weging

De onderzoeksdata zijn gewogen (zie ook bijlage gewogen en ongewogen data). Dit ijkbestand is wat betreft sociodemografische gegevens gewogen naar de Gouden Standaard van het CBS.

Inschakelen externe leveranciers

Voor de volgende werkzaamheden heeft Motivaction bij dit onderzoek gebruik gemaakt van de diensten van gespecialiseerde bedrijven: respondentenselectie.

Bewaartermijn primaire onderzoeksbestanden

Digitaal beschikbare primaire onderzoeksbestanden worden tot tenminste 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard. Hetzelfde geldt voor schriftelijke primaire bestanden zoals ingevulde vragenlijsten. Een uitzondering vormen beeld- en geluidsopnames van respondenten, deze worden ten hoogste 6 maanden bewaard.

Overige onderzoekstechnische informatie

Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst is op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever.

Bijlage - Ongewogen en gewogen data

Leeftijd	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
18 t/m 34 jaar	1989	10,6%	6502	34,7%
35 t/m 44 jaar	2627	14%	2393	12,8%
45 t/m 54 jaar	3059	16,3%	2741	14,6%
55 t/m 64 jaar	4271	22,8%	3039	16,2%
65 t/m 70 jaar	6786	36,2%	4056	21,7%

Opleidingsniveau	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
Hoog (wo/hbo)	8060	43%	6138	32,8%
Middel (havo/vwo/mbo/mavo)	9560	51%	8389	44,8%
Laag (ibo/basisschool/geen opleiding)	1112	5,9%	4205	22,4%

Geslacht	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
Mannen	8498	45,4%	9365	50%
Vrouwen	10234	54,6%	9367	50%

Bijlage – Betrouwbaarheidsmarges

De grootte van een steekproef bepaalt de nauwkeurigheid waarmee uitspraken gedaan kunnen worden. Bij een onderzoek gebaseerd op een representatieve steekproef worden uitkomsten verkregen die met inachtneming van bepaalde waarschijnlijkheidsmarges geïnterpreteerd moeten worden. De mogelijkheid is namelijk aanwezig dat de in de steekproef gevonden uitkomsten afwijken van de uitkomsten die zouden zijn verkregen indien de gehele populatie bij het onderzoek wordt betrokken.

Bij een steekproefomvang van $n=1.000$, is de maximale onnauwkeurigheid 3,1% (bij 95% betrouwbaarheid). Dat wil zeggen dat een gevonden percentage van 50% in de werkelijke populatie tussen 46,9% en 53,1% kan liggen. Bij een percentage onder of boven de 50% is deze onnauwkeurigheidsmarge kleiner. Voor subgroepen binnen de steekproef waarbij de percentages worden berekend op basis van minder waarnemingen, zijn de marges groter:

Omvang steekproef	Maximale onnauwkeurigheid	Ondergrens bij een gevonden percentage van 50%	Bovengrens bij een gevonden percentage van 50%
$n=250$	6,2%	43,8%	56,2%
$n=500$	4,4%	45,6%	54,4%
$n=1.000$	3,1%	46,9%	53,1%
$n=1.250$	2,8%	47,2%	52,8%
$n=1.500$	2,5%	47,5%	52,5%

A green rectangular graphic on the left side of the slide, featuring a white fingerprint pattern that curves and flows downwards.

Wij verminderen onze footprint

Motivaction gebruikt uitsluitend papier met een FSC-label

Motivaction gebruikt energiezuinige auto's

Motivaction gebruikt groene stroom

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International bv

Beeldmateriaal Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [en publicatiebeleid](#).

**meer zien
meer weten
meer betekenen**

motivaction
insights and strategy

Motivaction International bv

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl
www.motivaction.nl